

Åkeri Söderström & Karlsson Ab
Att:
Södra Lumparbyvägen 47
22630 Lumparland

Verksamhet

Täktverksamhet
Rörstorp
Lemland

Ärende

Ansökan avser förnyat och utökat tillstånd för täktverksamhet avseende både berg och grus samt mottagning av inert avfall för deponering på fastighet 417-416-3-47 i Rörstorp, Lemland.

Tillståndsplikt föreligger enligt 17 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen, samt 31 § landskapslag (1998:82) om naturvård, nedan naturvårdslagen.

Beslut

Miljö tillstånd

ÅMHM beviljar tillstånd för täktverksamhet avseende berg och grus samt mottagning av inert avfall för deponering på fastighet 417-416-3-47 i Rörstorp, Lemland.

Miljö tillstånd beviljas med stöd av 17 § 1 mom. landskapslagen (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen.

Giltighet

Detta tillstånd gäller till och med 31.12.2042.

Inkommer ansökan om förnyat tillstånd innan 30.6.2042 gäller dock tillståndet tills dess att beslut om förnyat tillstånd vunnit laga kraft.

Tillståndshavaren ska inkomma med en ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor senast 30.6.2032. Om ansökan om revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 21 § 2 mom. punkt e) miljöskyddslagen.



Säkerhet

För verksamhet under detta tillstånds giltighetstid ska en säkerhet om 40.000 € reserveras för kostnader för avveckling av verksamheten. Säkerheten kan ställas i form av en försäkring eller en bankgaranti som tillställs Ålands landskapsregering. Detta beslut träder i kraft tidigast då ovanstående säkerhet ställts. ÅMHHM ska delges för kännedom att så skett.

Säkerheten kan successivt minskas i takt med att efterbehandling av färdigbrutna områden sker. Säkerheten ska vara i kraft tills alla de åtgärder som fastställts i tillståndet eller tillståndsbestämmelserna har godkänts vid slutsyn. Säkerheten frigörs genom beslut av tillsynsmyndigheten.

Ersättning

ÅMHHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor och föreskrifter utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning, MKB, i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning, nedan MKB-förordningen. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndshavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24, 24a och 26 §§ miljöskyddslagen:

1. Tillståndshavaren är ansvarig för att verksamheten inte förorsakar skada eller olägenhet för miljön. Tillståndshavaren ska tillämpa bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt då verksamhet enligt detta tillstånd utförs.
5 § miljöskyddslagen
2. Tillståndshavaren ska utse en ansvarig person som har den kunskap som krävs för att övervaka samtliga arbetsmoment som utförs enligt detta miljötillstånd så att miljötillståndet följs. Tillståndshavaren ska till ÅMHHM meddela personens namn och kontaktuppgifter och vid byte av ansvarig person uppdatera uppgifterna.
7 § miljöskyddslagen

3. Brytning får endast ske inom det område som utmärkts i ansökan bifogad plankarta (ritning nr. 29062020_1, daterad 27.10.2021) med beaktande av skyddsavstånd enligt villkor 4 nedan.

Täktområdet omfattar enligt ansökan totalt 133 785 m² och brytbara mängder utgörs av 1808000 m³ berg och 95000 m³ morän.

Under tillståndets giltighetstid uppskattas brytning ske av 500 000 m³.

Brytning får inte ske djupare än + 9 m N₂₀₀₀. Om brytning ska utföras ner till nivån + 6 m N₂₀₀₀ ska grundvattenytan utredas och fastställas inom täktområdet i samråd med ÅMHM och resultatet av utredningen inlämnas till ÅMHM innan brytning sker till nivån + 6 m N₂₀₀₀.

Brytningsområdet ska utmärkas i terrängen på ett synligt sätt. Dessa markeringar får inte osynliggöras eller rubbas under exploaterings-tiden och deras entydighet ska med jämna mellanrum kontrolleras.

30 § naturvårdslagen, 24 § e punkten miljöskyddslagen

4. Brytning mot landsväg 3, Lv3, får ske på ett avstånd av minst 50 m från körbanans mittlinje alternativt 30 m från rågräns beroende på vilket avstånd som är störst. Vid sprängning nära vägområdet ska särskild säkerhet iakttas och sprängmattor eller andra tekniker ska användas för att förhindra stenkast.

Säkerhetsavstånd till övriga rågränser är 10 m, utom mot väster var skyddsavståndet är minimum 300 m mot närmaste bostadsfastighet eller störningskänsliga objekt.

30 § naturvårdslagen, 24 § f punkten miljöskyddslagen

5. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid permanent- eller fritidsbostad, arbets- eller samlingslokal, vårdinrättning eller liknande verksamhet än följande frifältsvärden:

- 55 dB L A_{eq} dagtid (kl.7-18) helgfri måndag till fredag
- 50 dB L A_{eq} kvällstid (kl.18-22)
- 45 dB L A_{eq} övriga tider

Om ljudet är impulsartat eller smalbandigt skall 5 respektive 3 dB adderas före det jämförs med dessa värden.

Tillståndshavaren ska efter anmodan av ÅMHM vid behov utföra mätning av bullernivån.

24 § punkt a miljöskyddslagen

6. Sprängning får utföras vid högst 10 tillfällen per år kl. 8 – 17 helgfri måndag till fredag.

Sprängningstillfällen ska aviseras på bolagets websida minst en vecka i förväg samt meddelas skriftligen till boende inom 500 m från täktområdet.

All sprängning ska utföras så att sprängämnets förbränning maximeras och att så lite som möjligt av ämnet och kväveföreningar orsakar förorening av mark eller yt- och grundvatten.

30 § naturvårdslagen, 24 § f punkten miljöskyddslagen

7. Vibrationer från sprängning får i bostads- och fritidshus som gränsvärde ej överstiga 4 mm/s uttryckt som högsta svängningshastighet i vertikalled. Verksamhetsutövaren är skyldig att utföra eventuella vibrationsmätningar eller utredningar på begäran av tillsynsmyndigheten.
30 § naturvårdslagen, 24 § f punkten miljöskyddslagen
8. Krossning, sällning och sortering ska företrädesvis utföras i täktområdets östra del samt så snart möjlighet finnes ske nere på täktbotten.
Krossning får ej utföras närmare än 300 m från västra rågränsen.
24 § a och f punkterna miljöskyddslagen
9. Ifall vattnet som samlas i tåkten misstänks vara förorenat får ingen pumpning göras före provtagning och analys utförts. Ifall vattnet är förorenat ska en åtgärdsplan uppgöras i samråd med ÅMHM.
24 § c punkten och 26 § miljöskyddslagen, 30 § naturvårdslagen
10. Täktområdet skall omges av stängsel så att djur och människor ej kan komma ofrivilligt in på området och skyltar skall hängas upp som informerar och varnar allmänheten om verksamheten och eventuella risker associerade med området. Att skyltar och stängsel är läsbara och inte har hål eller andra brister ska med jämna mellanrum kontrolleras.
30 § naturvårdslagen, 24 § f punkten miljöskyddslagen
11. Alla kemikalier ska förvaras på ett ändamålsenligt sätt, i täta, förslutna och ändamålsenliga kärl så att risk för förorening av miljön eller risk för människors hälsa förhindras. Kemikaliebehållare och –förråd ska vara placerade så att behållare inte riskerar att välta, utsättas för extrema temperaturer eller på annat sätt kan komma att skadas.

Bränsle- och oljecisterner skall förvaras på täta, tröskelförsedda ytor. Tankar skall vara dubbelmantlade och vara utrustade med överfyllningsskydd. Bränsle- och oljecisterner ska vara dubbelmantlade alternativt förvaras på tätt underlag med invallning som rymmer största behållarens volym + 10 %.

24 § e punkten miljöskyddslagen

12. All fordonstrafik på täktområdet skall vara relaterat till täktverksamhet eller efterbehandling. Fordon som läcker olja eller andra kemikalier får inte användas.

På området får inte fordon underhållas, repareras eller tvättas så att det kan orsaka utsläpp som riskerar förorena mark eller grundvatten.

24 § a och e punkterna miljöskyddslagen

13. En plan för hantering av spill och läckage av olja, bränsle eller övriga kemikalier ska finnas. Utrustning för uppsamling av spill eller läckage ska finnas tillgängligt på anläggningen och spill ska omedelbart samlas upp. Vid olje-, bränsle-, eller övrigt kemikalieutsläpp ska räddningsverket och ÅMHM omedelbart kontaktas.

24 § c punkten miljöskyddslagen

14. Endast rena massor av inert material (ej nedbrytbart) får mottas och deponeras på området. Massor som kan misstänkas vara förorenade ska provtas före mottagning och deponering, t ex massor från skjutbanor, servicestationer, verkstäder, tvätterier, industri, skrotupplag eller avfall eller annan verksamhet som kan antas leda till nersmutsning av jordmassor och dessa ej opartiskt analyserats och konstaterats vara ofarliga.

24 § b och e punkterna miljöskyddslagen, 30 § naturvårdslagen

15. Avfallshanteringen ska följa landskapslag (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag och gällande kommunala föreskrifter samt skötas så att miljöförorening och olägenhet för människors hälsa förhindras. Följande prioritetsordning ska iakttas för hantering av det avfall som uppstår i verksamheten:

- förebyggande,
- förberedelse för återanvändning,
- materialåtervinning,
- annan återvinning såsom exempelvis energiåtervinning samt bortskaffande.

Allt avfall och farligt avfall ska separeras och hanteras med hänsyn till principen om bästa tillgängliga teknik samt förvaras i märkta och för ändamålet avsedda kärl.

Avfallet ska återvinnas om det är tekniskt möjligt till en rimlig kostnad.

Avfall och farligt avfall får endast lämnas till en av myndigheterna godkänd mottagare för i fråga varande avfall.

För avfallstransporter ska upprättas transportdokument enligt avfallslagen.

24 § b punkten och 26 § miljöskyddslagen, 118 och 121 §§ rikets avfallslag

16. För att förhindra att dumpning av otillåtet avfall sker på området skall obehörig trafik förhindras med exempelvis en bom eller stenbumling som blockerar infart.

24 § b och e punkterna miljöskyddslagen, 30 § naturvårdslagen

17. Om skyddade arter eller biotoper identifieras eller uppkommer på täktområdet eller dess närområde under verksamhetstiden ska detta meddelas om till ÅMHHM för att eventuella skyddsåtgärder ska kunna vidtas.

30 § naturvårdslagen, 24 § f punkten miljöskyddslagen

18. Verksamhetsutövaren ska årligen före utgången av februari månad uppgöra en årsrapport för verksamheten. Årsrapporten ska på begäran tillställas ÅMHHM. Årsrapporten ska åtminstone redovisa:

- Verksamhetens driftstider,
- Antal sprängtillfällen,
- Uppgifter om mängd brutet berg.
- Uppdaterad karta över täktområdet som visar vilka områden brutits.
- Mängder mottaget inert avfall samt var det deponerats.
- Redovisning av hur stor andel av exploaterade områden har efterbehandlats.
- Eventuella provtagningar vibrationskontroller och besiktningar som utförts.
- Kontakter och klagomål från grannar och invånare.
- Kommande års inplanerade arbetsskeden.
- Aktuell uppskattning om när täktverksamheten upphör.

Förutom detta skall även uppgifter om reparationer, uppgifter om olyckor som kan ha betydelse för miljön (orsak, tid, uppskattat utsläpp och dess miljöpåverkan samt vidtagna åtgärder) finnas med i årsrapporten.

26 § miljöskyddslagen

19. Efterbehandling av täkten ska om möjligt ske genom terrassering alternativt ska branter fyllas och släntas till lutning minimum 1:2 eller i sista hand ska branter högre än 3 m ha stängsel.

24 § d punkten miljöskyddslagen, 30 § naturvårdslagen

20. Vid avslutande av verksamhet ska ansökan om avveckling göras till ÅMHHM senast 6 månader innan verksamheten avser upphöra. Ansökan om avveckling ska innehålla en detaljerad efterbehandlingsplan med beskrivning av hur avvecklingen ska ske

och hur området avses återställs. Vidare ska redovisas vilka avfallstyper och -mängder som finns eller uppstår i samband med avvecklingen samt hur de tas om hand. Ansökan ska även innehålla en bedömning av eventuell förorening av mark samt huruvida behov av sanering föreligger samt en plan för hur saneringen ska gå till. Myndigheten kan föreskriva om ytterligare undersökningar och åtgärder i samband med avvecklingen.
24 § punkt d och 34 § miljöskyddslagen.

Beslutsmotiveringar

Verksamheterna och dess placering

Åkeri Söderström & Karlsson Ab ansöker om förnyat och utökat tillstånd för täktverksamhet avseende både berg och grus samt mottagning av inert avfall för deponering på fastighet 417-416-3-47 i Rörstorp, Lemland. Platsen för verksamheten befinner sig på oplanerat område men täktverksamheten har redan bedrivits på platsen i ca 30 år. Verksamheten är förlagd till plats som är lämplig för ifrågavarande verksamhet med beaktande av verksamhetens art samt sannolikhet för och omfattning av risk för negativ miljöpåverkan. Platsen fyller därmed förutsättningarna i 6 § miljöskyddslagen.

Miljötillstånd beviljas med stöd av 17 § 1 mom. landskapslagen (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen.

Processuella motiveringar

Verksamheten är tillståndspliktig enligt 17 § miljöskyddslagen då det enligt 31 § naturvårdslagen är tillståndspliktigt om täktverksamheten omfattar minst 100.000 kubikmeter fast massa bergkross eller minst 50.000 kubikmeter sand eller grus.

Säkerhet ska erläggas för avslutande och återställning av täktverksamheten till ett naturnära skick och naturlig landskapsbild. Kostnaderna beror på områdets areal, nivåskillnaderna, terrängformerna, hur stor areal som eventuellt ska beskogas och hur mycket humus som behöver tillföras. För bergtäkter fastställs ofta en större säkerhet än för grustäkter. Beloppet beräknas på det aktiva täktområdets uppskattade areal under tillståndets giltighetstid, ca 10 ha sammanlagt, och multipliceras med ett värde om 4000 € per hektar, vilket motsvarar ett medeltal av den nivå av säkerheter som tillämpas i riket.

Täktverksamhet anges inte i 2 § landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning, MKB-förordningen, som en sådan verksamhet som kräver miljökonsekvensbedömning. I

EU:s direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt bilaga 2 punkt 2 a anges stenbrott och gruvdrift i dagbrott som verksamheter som kan kräva övervägande enligt artikel 4.2. ÅMHM bedömer att verksamhetens omfattning och påverkan inte är sådan att en miljökonsekvensbedömning skulle tillföra någonting ytterligare utöver miljötillståndsprocessen och ett MKB-förfarande inte behövs. Verksamheten är sedan tidigare förlagd till aktuellt område och har varit i drift i ca 30 år. Ansökan avser fortsättning på verksamheten samt en utökning av befintlig verksamhet genom att bryta nya områden berg.

Allmänna motiveringar

Myndigheten konstaterar att verksamhetsutövaren har påvisat tillräcklig kunskap och att denne är organiserad på ett trovärdigt sätt. ÅMHM konstaterar vidare att företaget uppfyller kravet om verksamhetens organisation enligt 7 § miljöskyddslagen.

ÅMHM har gjort en tillåtlighetsbedömning av verksamheterna samt granskat förutsättningarna för beviljande av tillstånd. ÅMHM konstaterar att då tillståndshavaren vid utförandet av verksamheterna iakttar de villkor som föreskrivs, kommer verksamheterna inte leda till sådan negativ miljöpåverkan som anges i 3 §, a till g punkterna i miljöskyddslagen. ÅMHM beviljar tillstånd med stöd av 17 § miljöskyddslagen då verksamheterna följer denna lag och den lagstiftning som anges i 10 § miljöskyddslagen.

Detaljerade innehållsmotiveringar

ÅMHM utfärdar villkor 1 i syfte att tydliggöra de allmänna kravbestämmelserna i miljöskyddslagens 4 § gällande tillståndshavarens ansvar för att uppnå tillräckligt miljöskydd och förebygga olägenhet för människors hälsa samt skyldighet att tillämpa bästa tillgängliga teknik för branschen som är allmänt tillgänglig och ekonomiskt möjlig.

Villkor 2 tillgodoser att tillståndshavaren alltid har en ansvarig person som bistår med kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och det förebyggande arbetet som föreskrivs i 7 § miljöskyddslagen.

Enligt 30 § naturvårdslagen får en täkt inte öppnas på ett sådant sätt att en vacker landskapsbild, betydande skönhetsvärden hos naturen eller speciella naturförekomster förstörs eller så att naturförhållandena genomgår betydande skadliga förändringar. En täkt skall förläggas och täktverksamheten ordnas så att dess skadliga inverkan på naturen och landskapsbilden blir så liten som möjligt

och att verksamheten inte för bosättningen eller miljön medför fara eller sådan olägenhet som till skäligen kostnader kan undvikas. När täktverksamheten har avslutats skall nödvändiga åtgärder vidtas för att återställa området. För att tillgodose detta fastställer och reglerar ÅMHH i villkor 3 själva täktområdet, dess omfattning och brytbara täktvolym. Täktområdet ska utmärkas i terrängen på synligt sätt i syfte att varna människor som kan närma sig täktområdet. Även brytningsdjupet regleras för att minska risk för förorening av grundvatten. I den befintliga verksamheten finns idag ingen konstateradregelbunden utströmning av grundvatten. Vid nederbörd sker en tillrinning från norr beroende på sprickbildning mellan täkten och vägområdet. Grundvattenytan i berg är inte helt enkel att fastställa men om ett ökat utläckage konstateras vid fördjupad brytning måste den stabila grundvattennivån utredas. Villkor 3 ges med stöd av 30 § naturvårdslagen och 24 § e punkten miljöskyddslagen.

I villkor 4 regleras yttre säkerhet genom att begränsa täktverksamhet och ange skyddsavstånd till områden var människor rör sig så att verksamheten inte för bosättningen eller miljön medför fara eller sådan olägenhet som till skäligen kostnader kan undvikas. Ett skyddsavstånd om 50 m från mittlinjen till landsväg 3 motsvarar det skyddsavstånd som hittills tillämpats i föregående täktillstånd. ÅMHH finner det skäligt att fortsättningsvis tillämpa samma skyddsavstånd och inte minst med tanke på att det numera även finns en gång- och cykelbana i vägområdet mellan landsvägen och täkten. Utöver att enbart begränsa avståndet för täktens utbredning mot vägen finns även skäliga säkerhetsmetoder som minskar risk för stenkast mot trafik och människor. Sådana metoder är t ex användande av sprängmattor samt tekniken kring själva sprängningen med riktad borring och sprängning som minskar stenkast.

För Åkeri Söderström & Karlssons täktverksamhet fastställs ett generellt minimiskyddsavstånd om 10 m till rågräns. Skyddsavståndet avser markytan och eventuella terrasser eller släntning måste planeras in mot täkten. Bergets kvalitet och sprickighet är sådan att terrassering vara svår att utföra och få att hålla, pga att vid sprängning lossnar berget ner till täktbotten. Ett skyddsavstånd om 10 m bedöms tillräckligt för att skydda enskilda intressen. Sökanden har också förvärvat mark av rågrannarna vilket möjliggjort expansionen.

Ett särskilt skyddsavstånd mot bosättning bör tillämpas för att minska olägenhet. I riket tillämpas ett generellt skyddsavstånd om 300 m för bergtäkter mot bostadsfastigheter vilken har sin förankring i 3 § statsrådets förordning om miljöskydd i samband med stenkast, annan stenkrossning och stenkrossar 2010:800. Förordningen gäller inte på Åland men ÅMHH bedömer att regelverket kan vara riktgivande även här. 3 § i statsrådets förordning innehåller också en möjlighet till undantag för stenkast som har haft miljötillstånd den 16 september 2010. Då kan t ex stenkrossar placeras närmare än 300 m om stenkrossen placeras inomhus eller om man genom andra tekniska metoder kan

säkerställa att verksamheten på den närmaste plats som exponeras för störningar inte orsakar buller som överskrider de riktvärden för bullernivå. Villkor 4 utfärdas med stöd av 30 § naturvårdslagen och 24 § f punkten miljöskyddslagen.

Den normala täktverksamheten kommer enligt ansökan att ske helgfri måndag till fredag klockan 7 – 22 med de mest störande åtgärderna under tiden 7 - 18. Antalet transporter uppskattas att under olika tider på året variera från 5 till 20 per dygn. Vid särskilda situationer och samhällsviktiga uppdrag kan transporter också behöva utföras i begränsad omfattning även under övriga tider. Genom att reglera verksamhetens tillåtna ljudnivåer under olika tidpunkter begränsas möjligheter att utföra olika moment inom verksamheten. ÅMHM reglerar buller genom att fastställa olika gränsvärden för buller vid tidpunkter med olika störningskänslighet så att ändamålet med verksamheten enligt 4 § miljöskyddslagen kan uppnås trots bullerbegränsningen. Även om Åkeri Söderström och Karlsson Ab begränsar verksamhetstiderna kan det konstateras att det i allmänhet uppstår tillfälliga behov att utföra vissa bullrande arbetsmoment, varvid ÅMHM reglerat ljudnivån även för dessa tidpunkter. Villkor 5 ges med stöd av 24 § punkt a miljöskyddslagen.

ÅMHM reglerar möjliga tidpunkter för sprängning samt antalet tillfällen per år då sprängning får utföras i syfte att minimera påverkan på omgivningen genom buller, luftstöt vågor och vibrationer. Sprängning får endast utföras dagtid och efter utförd föravisering om åtgärden. Avisering skriftligen kan ske per brev eller elektroniskt enligt överenskommelse med berörda fastighetsägare. Vid sprängning händer det att sprängmedlet inte alltid förbränns fullständigt. Sprängmedel innehåller kväve och detta kväve frigörs då och blir kvar i miljön. Genom god planering och bra utförande av laddning och sprängning kan risk för sprängämnesrester minimeras och därmed kväveläckage till naturen. Villkor 6 ges med stöd av 30 § naturvårdslagen och 24 § f punkten miljöskyddslagen.

För att minska risk för skador på fastigheter samt olägenhet för människor reglerar myndigheten tillåten mängd vibrationer från sprängning. Ett vedertaget gränsvärde för vibrationer är 4 mm/s i vertikalled och detta ska även tillämpas vid Söderström & Karlssons täkt. Vibrationsmätning kan krävas i närliggande fastigheter. Villkor 7 ges med stöd av 30 § naturvårdslagen och 24 § f punkten miljöskyddslagen.

Krossning av berg utgör den kanske mest miljöpåverkande verksamheten. Myndigheten begränsar därför lokaliseringsmöjligheterna för krossanläggning och sortering. Dels orsakar krossning ett långvarigt och monotont buller och dels sprider det mycket damm. Det finns tekniska

metoder för att minska bägge miljöfaktorer och om dessa vidtas kan sökanden efter påvisande av dessa åtgärder och bullermätning/-utredning eventuellt få undantag från villkoret och placera krossutrustning och annan stödverksamhet närmare bosättning är 300 m. I övriga fall ska krossning och sortering utföras nere tälkten och i områdets östra delar för att minska negativ miljöpåverkan på bostadsfastigheter. Det givna avståndet på 300 m sammanfaller också med det skyddsavstånd som tillämpas för bergtäkter i 3 § Statsrådets förordning om miljöskydd i samband med stenbrott, annan stenbrytning och stenkrossar 2010/800. Denna lag är inte antagen på Åland och motsvarande reglering saknas i åländska lag men myndigheten finner begränsningen rimlig och skäligen och utfärdar villkor 8 med stöd av 24 § a och f punkterna miljöskyddslagen.

Vid misstanke om eller risk för förorening av det vatten som samlas i tälkten ska analys av vattnet utföras innan det kan pumpas ut ur tälkten till utloppsdike. Störst risk för förorening utgör kolväten/oljeprodukter och eventuellt förorenat vatten kan då behöva behandlas i en oljeavskiljare innan utpumpning. Efter analys av vattnet ska ett åtgärdsförslag tas fram och redovisas för tillsynsmyndigheten innan utpumpning. Villkor 9 ges med stöd av 24 § c punkten och 26 § miljöskyddslagen samt 30 § naturvårdslagen.

Ett täktområde med höga branter utgör en säkerhetsrisk för djur och människor. Enligt 30 § i naturvårdslagen ska täktverksamheten ordnas så att dess skadliga inverkan på naturen blir så liten som möjligt och att verksamheten inte för bosättningen eller miljön medför fara eller sådan olägenhet som till skäliga kostnader kan undvikas. Branter med en fallhöjd över 3 m måste därför utmärkas med varningsskyltar i terrängen samt ett stängsel vid branten. Villkor 10 ges med stöd av 30 § naturvårdslagen och 24 § f punkten miljöskyddslagen.

Lagring av kemikalier och bränslen utgör en risk för förorening av mark och grundvatten. Det är viktigt att lagring sker på ett miljösäkert sätt, lagringskärl är certifierade och täta eller att de är invallade för att minimera risk för läckage och förorening av grundvattnet. Villkor 11 ges med stöd av miljöskyddslagens 24 § punkt e.

Täktverksamhet sker nära eller ibland i kontakt med grundvattenytan. Utsläpp av oljeprodukter och kemikalier riskerar därmed att snabbt kontaminera grundvattnet. Fordon och arbetsmaskiner kan råka ut för olyckshändelser som t ex slangbrott, vilket är svårt att helt gardera sig emot. Däremot bör verksamhetsutövaren regelbundet kontrollera och serva de fordon som används för att förebygga risk för slangbrott och andra läckage.

Maskiner som har kända brister ska inte användas i täktområdet och andra obehöriga fordon ska inte ha tillträde. Miljöskyddslagens 24 § punkt e anger att villkor kan utfärdas i syfte att förebygga och hindra förorening av mark och grundvatten. Därför utfärdar ÅMHM villkor 12.

I händelse av att olyckor med spill eller läckage inträffar ska verksamhetsutövaren ha en plan och beredskap för att hantera dessa spill och göra vad som göras kan för att minska risken för miljöförorening och förorening av grundvattnet. Dessa exceptionella situationer regleras i villkor 13 som utfärdas med stöd av 24 § c punkten i miljöskyddslagen.

Vid mottagning av inert material, schaktmassor och andra massor som inte bryts ner, för deponering inom täktområdet är det viktigt att kontrollera att massorna inte riskerar vara förorenade. Eftersom täktverksamheten genom sprickbildning och nära kontakt med grundvatten löper större risk att förorena detta är det viktigt att massorna är rena. Detta är särskilt viktigt att kontrollera då massorna kommer från projekt inom områden vilka potentiellt kan vara förorenade, som exempelvis skjutbanor, servicestationer, verkstäder, industrier och skrotupplag. Dyliga massor får inte deponeras om föroreningsrisk föreligger och massorna inte redan provtagits och kontrollerats. Villkor 14 ges med stöd av 24 § b och e punkterna miljöskyddslagen och 30 § naturvårdslagen.

Villkor 15 reglerar hantering av avfall som uppkommer i verksamheten och ska enligt 8 § avfallslagen (FFS 646/2011), antagen genom landskapslag (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag, beaktas prioritetsordningen förebyggande, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning (t.ex. till energi) samt bortskaffande. Vidare ska verksamhetsutövaren föra bok över avfallet som uppstår i verksamheten i enlighet med 118 § avfallslagen samt upprätta erforderliga transportdokument enligt 121 § samma lag för borttransport av avfallet. Villkor 15 ges med stöd av 24 § b punkten och 26 §§ miljöskyddslagen samt 118 och 121 §§ rikets avfallslag.

Olovlig dumpning av avfall är något som måste undvikas då avfallsinnehållet är okontrollerat och riskerar innehålla skadliga material och ämnen som riskerar förorena mark och vatten. Villkor 16 har till syfte att förhindra olovlig dumpning i täktområdet och ges med stöd av 24 § b och e punkterna miljöskyddslagen och 30 § naturvårdslagen.

En täkt får inte öppnas på ett sådant sätt att en vacker landskapsbild, betydande skönhetsvärden hos naturen eller speciella naturförekomster förstörs eller så att naturförhållandena genomgår betydande skadliga

förändringar. En täkt skall förläggas och täktverksamheten ordnas så att dess skadliga inverkan på naturen och landskapsbilden blir så liten som möjligt, enligt 30 § naturvårdslagen. Om det under verksamhetens gång noteras och identifieras skyddade arter eller habitat inom täktfastigheten så ska ÅMHH kontaktas för att kunna överväga behov av skyddsåtgärder och försiktighetsmått. Villkor 17 ges med stöd av 30 § naturvårdslagen och 24 § f punkten miljöskyddslagen.

ÅMHH kan med stöd av 26 § i miljöskyddslagen utfärda föreskrifter om egenkontroll och redovisning av bl.a. verksamhetens utsläpp, drift och miljöpåverkan. Föreskrift 18 ställer krav på journalföring och redovisning av verksamhetens miljöpåverkan liksom redovisning av brytningstakten och utveckling av verksamheten.

Efterbehandling av täkten är bland det viktigaste med en täktverksamhet. När täktverksamheten har avslutats skall nödvändiga åtgärder vidtas för att återställa området enligt 30 § naturvårdslagen. Det är väldigt viktigt att avfall inte lämnas och att hela området städas upp så att obehörigt material inte riskerar förorena mark och vatten. Utöver det ska hela området formas och passa in i landskapsbilden så att det ger ett naturligt intryck. Området ska också vara säkert för människor och djur. Om området kan utformas för att skapa potentiella nya habitat så är det en fördel, t ex genom att skapa sandiga sydslutningar för backsvalor att bygga bon i. Enligt ansökan ska täktbranter fyllas upp och släntas till förhållandet 1:2 och hela området ska utformas som en dalgång med möjliga vattenspeglar. Villkor 19 ges med stöd av 24 § d punkten i miljöskyddslagen samt 30 § naturvårdslagen.

På grund av svårigheter att i samband med prövningen bedöma eventuell påverkan på miljön och därmed behov av åtgärder vid avslutande av verksamhet utfärdas inga specifika instruktioner för detta. Sökanden ska dock presentera en mera detaljerad plan för avveckling och efterbehandling av området än den beskrivning som nu presenterats i ansökan. Om tillståndet inte innehåller tillräckliga bestämmelser för avslutande kan ÅMHH enligt 34 § miljöskyddslagen besluta om dylika åtgärder i samband med eller efter avslutande. Med villkor 20 avses att verksamhetsutövaren vid avslutande av verksamheten ska ansöka om tillstånd för avslutande för att myndigheten ska kunna göra en bedömning av huruvida det behövs undersökningar, saneringsåtgärder eller andra försiktighetsmått i samband med avslutandet.

ÅMHH konstaterar att verksamheten med givna villkor och föreskrifter kommer att utföras så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan utan att denna miljöhänsyn blir oskälig. ÅMHH beviljar med

stöd av 22 § miljöskyddslagen Åkeri Söderström & Karlsson tillstånd för täktverksamhet och deponering av inert avfall på fastighet 417-416-3-47 i Rörstorp, Lemland.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med 15 § Ålands landskapsregerings beslut (2021:49) om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Avgiften baseras på 2020 års taxa, avgiftstabell 1, täktvolym > 100 000 m³ enligt 32 § naturvårdslagen.

Täktvolym > 100 000 m ³ fast massa bergkross	4712,00 €
<u>Annonskostnad delgivning</u>	<u>329,84 €</u>
Totalt	5041,84 €*

*Annonskostnad för delgivning av beslut tillkommer

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet



Ordförande Ulrika Sandell-Boman
Prövningsnämnden
Beslutande



Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärсанvisning

Ärendehantering

Ansökan

Åkeri Söderström & Karlsson Ab har ansökt om förnyat och utökat miljötillstånd för täktverksamhet.

Ansökan inkom 30.6.2020 och har kompletterats 3.11.2021

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 13 december 2021 - 10 januari 2022 på ÅMHM:s anslagstavla. Delgivning gjordes också genom annons i tidningen Åland 13.12.2021. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovan nämnda tid.

Yttranden

Inga yttranden har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

ÅMHM har begärt utlåtande från Ålands landskapsregering och Lemlands kommun.

Bemötande

ÅMHM har hört Åkeri Söderström & Karlsson Ab avseende inkomna utlåtanden. Åkeri Söderström & Karlsson Ab har inte bemött utlåtandena. Övriga sådana handlingar som föranleder bemötande har inte inkommit.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på ÅMHM:s anslagstavla och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på ÅMHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på ÅMHM:s hemsida, www.amhm.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.